327/79

Ч. Айтматов атындагы тил жана адабият институту
Кол жазмалар фондусу
Инв. № 383
Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы
Гуманитардык жана экономикалык илимдер бөлүмү

327-79

ناشری: احمدهادی مقصودی

میراث ومقاسمه.

حقوقِ اِسلامیه

نك ٣نچی جزئیدر.

١نچی جزئی (تزوج ومعاشرة)، ٢نچی جزئی (تجارت ومعامله)،
٣نچی جزئی (میراث ومقاسمه)، ٤نچی جزئی (حکومت ومحاکمه).

علم فرائضنی هیچ اوقوماغان کیمسه‌ده، بوکتابنی اوقوب هرتورلی میراثلرنی
...یم قیلونك طریقلرینی بلمك وهر تورلی وارثلرنك ترکه‌دن حصه‌لری، نی قدر
...تینی بلمك ممکندر.

سنه ١٣٢٢
١٩٠٥

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 29 декабря 1904 г.

КАЗАНЬ.
Городской пассажъ
Лито-Типографія И. Н. Харитонова
1905.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٍ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِ

بُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ❀ » سورة النساء

یاقن قارداشلر قالدرغان ترکه مالندن آز بولسه‌ده، کو

اتونلرغه‌ده فرض بولغان نصیب واولوشنی بیرو تییشلیدر

الفرائض وعلموها الناس، فانها اول ما ینسی». عن ابن مسعو

لوشلرینی (یاکه فرض عمللرنی) اویره‌نگز هم کشیلرگه‌د

یك الك اونوتلا طورغان نرسه‌لردندر.

علم میراث.

بولاچغینی و وارثلرینه میراثنك نی قدر اولوشی تییه‌چکی

و ه تقسیم قیلناچغینی بیان قیلا طورغان علم، (علم میرا

و الور. (علم میراث) علوم فقهیه وحقوق اسلامیه

الو

کبی دلیل شرعیلرگه بناءً هم هر عصر ودیارده کلم

علما بویاچه علم میراثنی بلو وبلمه‌گانلرگه اویره‌توعموم ا

اسلا . بوتون دن موجود اوچ یوز میلیون قدر ا

اسلا میراث قاعده‌لری بویاچه وارثلرینه تقسیم ایدلمک

وهمار ن اهل علم اولاچق مسلمانلرغه بوعلمدن غافل بول

مناسب لغان افندیل هر قایوسی بوفننی کمالا بلوب ض

قیلمق تییشلیدر. لکن بوزمانغه‌قدر امامله‌رنك اکثری ب امنك هر بر مسئله‌لرند

بیلك کامل خبردار بولمادقلری، و بر میراث مسئله‌سی واقع لدقده بر برینه مراجـ

Сочинение по мусульманской юриспруденции. "Право наследства". Казань, 1905. На татарском языке.

ِب (كونسولتاتسيه يعنى مشاورهٔ علميه) تشكيل قيلوُرغه محتاج بولدقلرى تأسف
كور لمكده‌در (*) .

رشدى مكتبلرنكٔ صوڭغى صنفلرنده حقوق اسلاميه درسلرى جمله‌سندن اوُشبو
ميراثنى ده تعليم ايدلسه، علم حساب قاعده‌لرى اوُچوُن گوزل بر تمرين وتطبيق
چغى شبهه‌سزدر. چوُنكه بو علمنكٔ هر قاعده‌سى بر مسئلهٔ حسابيه حكمنده‌در. مكتبلرده
تر لمكده اولان مسائل حسابيه نكٔ هيچ وقوعى محتمل اولمايانلرى آراسنده مسائل ميراثيه‌نى ده
ز كوسترمك شاكردلر اوُچوُن رغبتليره‌ك وحياتليراق اولمقلغى‌ده احتمالدر .

تَرِكه .

١) بر كشى وفات بولسه ، اوزقولنده وبورچلى كشيلرينكٔ قوللرنده قالغان
رينكٔ مجموعى (تركه) دييوُب آتالوُر.

٢) تركه مالندن ايكٔ اوّل، دفن قيلوخرجاتنه طوُتلوُر. مثلا كفنلك آلنوُر،
قازوچيلرغه بيرلوُر، ميتنى يوغان وكوته‌روُب قبرستانغه ايلتكان كشيلرگه بيرلوُر.
صوصلرده ميتنكٔ دولتى درجه‌سنه كوره عادت وسنت قدرنچه گنه خرج طوُتلوُر. آرتق
ف ايتوُب مالنى اسراف قيلمق يا بيك كيمچيلك ايتوُب صارانلق قيلمق درست توگلدر.

٣) ميت اوزى وصيت ايتوُب آيتوب قالدرماغانده، روحينه ثوابينى باغشلاتمق
ى ايله قرآن وذكرلر اوقوُتو اوُچوُن آقچا طوُتمق، ميت چغاچق اوُيگه جييلغان خاتوُنلرغه
ه وصدقه اوُلەشمك، قبرستانغه تشييع قيلوُب بارغان علما وفقراغه صدقه اوُلەشمك، گور
قه‌سى دييوُب بر حيوان صدقه قيلمق، بوُتوُن عمرلك روزه ونمازلرى اوُچوُن
ه بيرمك، ياكه ميت اوُچوُن بدل حج قيلدرمق فرض اش توگلدر. وارثلر رضا بولوُرلق
ماغانده ياكه آراده صبى بر وارث بولغانده بو اشلر اوُچوُن تركه مالندن هيچ بر
سه صرف قيلماسقه تييشليدر. اگر ده وارثلر هرقايوسى بالغ بولوُب اوزلرينكٔ
القلرى ايله بو اشلر اوُچوُن تركه مالندن صرف قيلسه‌لر، ياكه بر وارث اوزينه
وچك حصه‌دن صرف قيلسه، البته نيت واخلاصلرى اوُچوُن وارثلرده اجرسز
ماسلر. ميت نكٔ روحينه‌ده باغشلانغان اجر وثوابنكٔ ايرشووى اميدليدر.

(*) ١٩٠٤نچى سنه‌دەگى قيش فصلنده قزان جوارنده بر امامكٔ ميراثينه ابن الاخ العينى‌لرى ايله برابر
بنت الاخ العينى‌لرى‌ده عصبه عد ايدلوُب ميراث تقسيم ايدلديكى، صوكره بو واقعه ورثه وعلما
سنده بيوك اوُبكه ونزاعلره سبب اولديغى وقائع تاريخيه‌دندر.

۴) دفن قیلو خرجلرندن آرتوب قالغان مالدن میتنك بورچلری بولسه، شول بورچلر تولنور.

۵) اگرده میتنك بورچلری بولماسه، یاکه بورچلرینی تولهگاندن صوڭده مالی آرتوب قالسه، شول قالغان قدرینك اوچدن بر اولوشندن میت وصیت ایتوب آیتکان اورنلرغه طوتلور. اگرده وصیتی کوب بولوب قالغان میراثنك اوچدن برندن آرتق بولسه، آرتقان قدریسنی ادا قیلوده وارثلر اختیارلیدرلر: هر برسی بالغ کشی بولوب تلهسهلر، شول اوچدن بردن آرتقان قدریسنیده آدا قیلورلر؛ اگرده تلهمهسهلر، یاکه آراده برصبی وارث بولسه، آرتغینی ترکه مالندن آدا قیلماسلر.

میراث. (تقسیم ومقاسمه)

۶) میتنك دفن خرجاتندن، بورچلرندن هم وصیتلرندن آرتوب قالغان ترکهسی (میراث) دیوب آتالوب میتنك وارثلرینه تیهر. میراثنی بولوگه تقسیم، وارثلرنك بولشووینه (مقاسمه) دییلور.

۷) اگرده میتنك وارثلری قالغان بولماسه، جمیع میراثی، (یاکه ایری یا خاتونیغنه قالغان بولسه، آنلرنك اولوشندن قالغان میراثی،) حقیقی وارث بولمیچی (ذُوالرَّحِمْ) دیب آتالا طورغان قارنداش اروغارینه تیهر.

۸) اگرده وارثلریده ذوالرحم دیب آتالا طورغان قارنداشلریده قالماغان بولسه، میتنك میراثی بوتون مالینی وصیت ایتوب قالدرغان کشیسینه تیهر.

۹) اگرده میتنك بوتون مالینی وصیت ایتوب قالدرغان کشیسیده بولماسه، (۱) بارچه میراثی (بیت المال) خزینهسنه آلنوب، تربیهچیسی بولماغان طابلدق ویتیم بالالرنی وتربیهچیسی قالماغان فقیر قارت وقارچقلرنی تربیه قیلوخرجاتینه، وتربیهچیسی بولماغان آورولرنی تربیه قیلوخرجاتینه وهم کوپرلر صوغو، قویولر قازو، مسجد ومدرسهلر بنا قیلو کبی اهل اسلامنك جمعیت کیرهکلرینه صرف قیلنور. (۲) مثلا: فقراغه یاردم ایتمك اوچون آچلمش جمعیت خیریه صوماسینه قوشلور

(۱) مولی الموالاة ومقرله بالنسب مسئلهلری پك نادر الوقوع اولدیغندن بو مختصرده میراثنك آنلرغه ویرلمك احتمالی بیان قیلنمادی.

(۲) بوندی میراث، خواجهسی طابلماغان طابلدق مال کبی، بیت المالنك (ضوائع) اسمنده گی دورتنچی نوع صوماسندندر. مصرفیده تربیهسی فرض اولاچق قارداشی اولمایان فقرا، اهل اسلامنك عمومی کوکلی اولان تأسیسات وتعمیراتیدر. (رد المختار لابن العابدین صفحه ۹۳ جلد ثانی).